

**PRODUCTION AND ITS ECONOMIC EFFICIENCY IN THE RAILWAYS
OF UZBEKISTAN
(A CASE STUDY OF THE PERIOD 1991–2001)**

Shahobiddin Daripov

Senior Lecturer, CAMU – Central Asian Medical University

E-mail: ulugyulduz89@mail.com

**O‘ZBEKITSTON TEMIRYO‘LLARIDA ISHLAB CHIQARISH VA UNING
IQTISODIY SAMADORLIGI MASALALARI
(1991-2001 yillar misolida)**

Shahobiddin Daripov

CAMU – Xalqaro tibbiyot universiteti katta o‘qituvchisi

E-mail: ulugyulduz89@mail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekiston temiryo‘llarda ishlab chiqarishning yo‘lga qo‘yilishi, mahalliy lashtirish dasturining amalga oshirilishi, temiryo‘l tizimida importga qaramlikni kamaytirish maqsadida amalga oshirilgan ishlar qisqacha tahlil etilgan.

Kalit so‘zlar: Tyemir yo‘l, ishlab chiqarish, Toshkent teplovoz ta‘mirlash zavodi, sisterna, lokomotiv depo, “O‘ztemiryo‘lkonteyner”, avtomatik mufta, “O‘zmetkombinat”.

Аннотация: В данной статье кратко проанализированы вопросы организации производства на железных дорогах Узбекистана, реализации программы локализации, а также меры, направленные на снижение зависимости железнодорожной системы от импорта.

Ключевые слова: железная дорога, производство, Ташкентский тепловозоремонтный завод, цистерна, локомотивное депо, «Узтемирийулконтейнер», автоматическая сцепка, «Узметкомбинат».

Annotatsion: This article briefly analyzes the establishment of production in Uzbekistan’s railway system, the implementation of the localization program, and the measures taken to reduce dependence on imports in the railway sector.

Keywords: railway, production, Tashkent Locomotive Repair Plant, tank car, locomotive depot, “Uztemiryulkonteyner”, automatic coupler, “Uzmetkombinat”.

Temiryo‘llarda ishlab chiqarish sanoati soha rivoji uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Temir yo‘llar uchun turli jihoz va texnik ashyolarga doimiy zarurat, yuk va yo‘lovchilar tashish uchun vagonlarga bo‘lgan ehtiyoj uchun mahalliyashtirish zarurligi va import o‘rnini qoplaydigan sanoat tarmoqlarini rivojlantirish kun tartibidagi asosiy masala hisoblangan. Soha vakillaring so‘zlariga ko‘ra, sovet dari va mustaqillikning dastlabki yillarida O‘zbekistonga Rossiyaning Kaliningrad shahridan, Gruziya, Ukraina va Qozog‘istondan turli ehtiyot qismlari keltirilgan. Chunki har besh yilda vagonlarni ta‘mirlash zarur hisoblangan. Hatto yonilg‘i va vagonlar yetishmovchiligi ham kuzatilgan¹. Shu munosabat bilan, Toshkent teplovoz ta‘mirlash zavodi (TTZ)² 1993- yilda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori asosida TTZ, Andijon mexanika zavodi (AMZ) va Paxtaobod mexanika zavodlari “O‘ztemiryo‘lmashta‘mir” ishlab chiqarish birlashmasiga aylantirilib kompaniya tarkibiga kiritildi³. 1995- yildan boshlab, elektrovozlarning g‘ildirak juftlarini ishlab chiqarish o‘zlashtirildi va 2003 -yilgacha ulardan 1500 dona tayyorlandi. 1996- yilda deponing o‘zida vagon ta‘mirlash o‘zlashtirildi, 2000- yilda esa, platformalardan 39 tasi ta‘mirlash, 9 tasi esa kapital ta‘mirlashdan chiqarildi. 2000- yildan esa bug‘ isitish tizimi o‘rnatilgan sisternalarni takomillashtirish ishlari boshlandi va 40 ta zamonaviylashtirilgan sisternalar ishlab chiqarildi. 1997- yilda mineral o‘g‘itlar tashish uchun mo‘ljallangan vagon-xopperlarni⁴ ta‘mirlash va takomillashtirish o‘zlashtirila boshlandi va 2003- yilgacha ushbu konstruksiyadagi 447 ta vagon ta‘mirlandi. 1998- yilda esa, sirti temir va yog‘och bilan qoplangan yopiq yuk tashish vagonlarini depolarining o‘zida kapital ta‘mirlash boshlandi. Ushbu ish o‘zlashtirilgandan buyon hammasi bo‘lib, 910 dona yopiq vagonlar ta‘mirdan chiqarildi. 1999- yilda korxonada cho‘yan quyilmasi tashuvchi vagonni syement tashuvchi vagonlarga aylantirish o‘zlashtirildi va 2003- yilgacha 29 donasi ta‘mirlandi. 2001- yildan TTZ teplovozlarning xizmat ko‘rsatish muddatini 8 yilgacha uzaytirish maqsadida kapital-tiklash ta‘mirlash ishlari olib borilgan. 1993- yilda “O‘ztemiryo‘lmashta‘mir” kapital ta‘mirlash, 1994- yildan depolarda ta‘mirlash, 2002- yildan esa, vagonlarni xizmat

¹ Холматов Нормамат темир йўллар фахрийси билан 2025- йил 4 -август куни ўтказилган суҳбат.

² O‘zbekiston Respublikasidagi eng keksa korxonalardan biridir. U O‘rta Osiyo temir yo‘l boshqarmasiga rasman berilgan Toshkent bosh temir yo‘l ustaxonalari bazasida 1900- yil may oyida tashkil etilgan. O‘zbekiston iqtisodiy axborotnomasi / 2003-yil. №7, 26-bet.

³ “O‘ztemiryo‘lmashta‘mir” sho‘ba korxonasi-Markaziy Osiyoda harakatdagi sostavlarning ta‘mirlash bo‘yicha ilg‘or / O‘zbekiston iqtisodiy axborotnomasi, 2003-yil. №7, 26-bet.

⁴ Хopper -ko‘mir, ruda, sement, don va boshqa yuklarni tashishga mo‘ljallangan, o‘z-o‘zidan tushiriladigan bunker yuk vagoni. Темир йўл соҳасига оид сўз ва атамаларнинг русча-ўзбекча қисқача изоҳли ЛУФАТИ. “ZAMIN NASHR”, 2021. -Б.295.

ko'rsatish muddati 5-11 yilgacha uzaytirilgan holda yarim ochiq vagonlarni kapital ta'mirlash ishlari o'zlashtirildi. 2003- yilda vagonlarning tajriba namunalarini o'tkazish bo'yicha komissiya tuzildi. Tajriba natijalari bo'yicha ushbu turdagi mahsulotlarni seriyali ishlab chiqarishni boshlash taklif qilindi⁵. TTZda mahalliy sharoitda turli maxsulotlarni ishlab chiqarish yo'lga qo'yilishi sohada turli muammolarni kamayishiga imkon bergan. Shuningdek, mamlakat sanoat salohiyatini o'sishiga o'z hissasini qo'shgan. Umuman olganda, TTZ ning faoliyati temir yo'l tizmi uchun zarur bo'lgan ehtiyot qismlar va boshqa texnikalarni ishlab chiqarishni mahalliyashtirish orqali tarmoqda mavjud muammolarning qisqarishiga asosiy omil bo'ldi. Natijada, xorijdan texnika mahsulotlarini importi sezilarli darajada kamaydi hamda bu bilan sohada iqtisodiy o'sishiga erishildi.

Kompanining 1995- yil 31- yanvarida lokomotiv inshootlar uchun ishlab chiqarish va konstruktorlik byurosini tashkil etish to'g'risidagi buyrug'i qabul qilingan. O'zbekiston lokomotiv deposida⁶ elektrovozlarni kapital ta'mirlash syexini ishga tushirishni jadallashtirish maqsadida, yangi texnikalarni loyihalashtirish va joriy etishni ta'minlash masalasi ko'rilgan. 1995- yilning 1- martidan boshlab O'zbekiston lokomotiv deposi tarkibida ishlab chiqarish-konstruktorlik byurosi tashkil etilgan. Lokomotiv yo'l xizmati elektrovozlarni kapital ta'mirlash uchun zarur bo'lgan nostandart uskunalar, stendlar, dastgohlar va boshqa yangi jihozlarni ishlab chiqish bo'yicha nizom tasdiqlagan⁷. O'rta Osiyo temir yo'llari tarqalganidan (1994) so'ng har bir davlat o'zining milliy tyemir yo'l tizimini tashkil etishi kabi murakkab vazifa ko'ndalang bo'lgan. Tizimda ishchi holatda bo'lgan vagonlarning aksariyati texnik eskirgan va o'z muddatini ancha yillar avval o'tab bo'lgan edi. Hisob-kitoblarga qaraganda, 1995- yil holatiga ishchi saroylarda 10 mingdan ziyod "kasal" vagon saqlangan. Shu o'rinda zahirada saqlanayotgan vagonlarni ham hisobga olinsa, vagonlardan unumli foyda olinmaganligi va temiryo'lda zarar miqdorini oshirgan. Yuk ortilgan vagonlarni belgilangan joylarga jo'natish tartiblariga ham putur yetgan. Toshkent bo'limiga qarashli 100 dan ziyod vagonning Bekobodda, Farg'ona bo'limiga

⁵ "O'ztemiryo'lmashta'mir" sho'ba korxonasi-Markaziy Osiyoda harakatdagi sostavlarning ta'mirlash bo'yicha ilg'or / O'zbekiston iqtisodiy axborotnomasi, 2003-yil. №7, 27-bet.

⁶ O'zbekiston lokomotiv deposi 1977-yilda tashkil etilgan bo'lib, "O'zbekiston temir yo'llari" AJning yirik tarkibiy qismi hisoblanadi va asosan yo'lovchi va yuk tashish, lokomotivlarni ta'mirlash, texnik xizmat ko'rsatish bilan shug'ullanadi; u Toshkentdan Buxoro, Termiz va boshqa yo'nalishlar bo'ylab poyezdlarni boshqaradi, jumladan "Afrosiyob" tezyurar poyezdlari markaziga ham xizmat ko'rsatadi. Uning tarkibiga O'zbekiston temir yo'llari (O'TY), tarkibida bo'lib, Angren, Chukursoy, Jizzax kabi filiallarni o'z ichiga oladi. Asosiy vazifasi esa Yo'lovchi va yuk tashish, lokomotivlarning joriy va kapital ta'mirlash ishlari bilan shug'ullanadi hamda O'zbekiston temir yo'llarining katta qismi (65-70%) yuk aylanmasini amalga oshiradi. <https://www.google.com/search?> Murojjat qilingan sana. 16.12.2025-yil.

⁷ Ўз МА, М-92-фонд, 1-рўйхат, 1-иш, 66-варақ.

qarashli 24 vagonning Konibodomda, Buxoro bo'limiga qarashli 5 vagonning Xojikentda, Orolbo'yi bo'limiga qarashli 3 vagonning Beyisuda yuk orilgan holda bir necha kundan buyon turganligi keltirilgan. Nafaqat ichki, balki Hamdo'stlik temiryo'llarida qatnashi lozim bo'lgan vagonlarni ta'minlash ham e'tibor susaygan⁸. Bu esa, tizimda muammolar avvaldan ham mavjudligini, tarmoqda foydalanilmagan vagon, teplovoz va boshqalarni ma'nan eskirganligi tufayli moliyaviy inqiroz xolatida bo'lgan.

1995-yil boshidagi kapital qo'yilmalar rejasiga asosan "Janubiy stansiyaning issiqlik bilan ta'minlash" va "Toshkent-pass piyodalar ko'prigi" ob'yektlari qurishi amalga oshirilgan. Avgust oyida "Toshkent-pass-markaziy vokzalni rekonstruksiya qilish", "Chinor to'xtash punkti", "Urganch – turistik avtoturargohni kengaytirish" kabi obektlar qo'shimcha ravishda kiritildi. Biroq, 1995 -yil iyun oyidan boshlab yo'lga kapital qo'yilmalarni moliyalashtirish to'xtatildi va shu sababli deyarli hech qanday qurilish amalga oshirilmagan. "Qizil-To'qimachi" stansiyasidagi vagon deposini ta'mirlash bazasini kengaytirish" loyihasini qurish ishlari davom etgan. Andijon vagon deposida kir yuvish inshooti qurish talab darajasida emas, bu esa mazkur depodagi poyezdlarning ko'rpa-to'shaklari sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatgan. Ayni paytda, Toshkent, Xovos, Buxoro, Samarqand va Qarshi stansiyalarida 120 dan ortiq terminal jihozlari o'rnatilgan⁹.

1996- yilda Uz DEUavto Asaka avtomobil zavodi buyurtmasi bo'yicha avtomobillarni tashish platformasi jihozlarini tayyorlash ishlari ham o'zlashtirildi, ya'ni, hammasi bo'lib qisqa vaqt ichida 84 dona ishlab chiqarildi. 1994 -yildan boshlab, 2002 -yilgacha import o'rnini to'ldirish maqsadida, TTZ da 702 ta yo'lovchi tashish vagonlari kapital ta'mirlashdan chiqarildi. 2003- yilning boshida esa, Andijon mexanika zavodida sisternalarni ta'mirlash ishlari o'zlashtirilib, 4028 dona sistema ta'mirlandi, ya'ni shu hisobda ta'mirlashning ushbu turlari bo'yicha: kapital ta'mirlash-961 ta; depoda ta'mirlash 2477 ta; kundalik ta'mirlash 26 ta; xizmat ko'rsatish muddati 5-16 yilgacha uzaytirilgan kapital ta'mirlashda 570 ta amalga oshirilgan¹⁰. Mavjud zavodlardagi ta'mirlash ishlarini joriy etish turli jihozlarni umrini uzaytirgan va import o'rnini to'ldirgan.

"O'ztemiryo'lkonteyner"¹¹ Toshkent, Farg'ona, Andijon, Buxoro, Samarqand va

⁸ Темир йўлчи. 1995 йил 18 март.

⁹ Ўз МА, М-92-фонд, 1-рўйхат, 22-иш, 83- 87-варақлар.

¹⁰ " O'ztemiryo'lmash ta'mir" sho'ba korxonasi-Markaziy Osiyoda harakatdagi sostavlarning ta'mirlash bo'yicha ilg'or / O'zbekiston iqtisodiy axborotnomasi, 2003-yil. №7, 27-bet.

¹¹ "O'ztemiryo'lkonteyner"- "O'zbekiston temir yo'llari" AJ konteyner parkining operatori bo'lgan holda O'zbekiston Respublikasi hududi orqali konteyner tashishni tashkil etish bo'yicha xizmatlarning to'liq to'plamini taqdim etadi.

boshqa respublika shaharlaridagi filiallari orqali konteynerlar bilan hamma zarur operatsiyalarni ishlab chiqish uchun jihozlangan keng va ko'p tarmoqli terminallar qo'llaniladi, Marketing tadqiqotlari natijasida Rossiya, Kozog'iston va Belorussiya davlatlari yo'nalishlarida doimiy konteynerlarning oqimi kuzatilgani sababli, konteyner poyezdlari marshrutini tashqil qilish rejalashtirilgan. 2000- yil oxirida birinchi maxsus konteyner poyezdi O'zbekistondan Bandar-Abbos (Eron)ga jo'nadi. 2003 yilga kelib kelib, ushbu marshrutda paxta tolasi, ip va matolar solingan 761 ta konteynerdan iborat 25 ta poyezd o'tdi. Turli yo'nalishlar bo'yicha konteyner poyezdlari tashkil qilishning asosiy maqsadi Xitoy, Janubiy Koreyadan Yevropa va yaqin Sharq mamlakatlari uchun arzon, kisha va kulay tashish yo'llarini ochishdan iborat bo'lgan¹². TTZ korxonasida 2004- yildan bu yerda sirti temir va yogoch bilan qoplangan yopiq yuk tashish vagonlarini kapital ta'mirlash boshlandi va bular o'zlashtirilgandan buyon 957 ta vagon ta'mirdan chikarildi. 1999 -yilda syement tashish vagonlarini qayta jihozlash ishlari boshlandi va 2000- yildan 10 ta yangi sisterna tayyorlandi¹³.

2001- yili Toshkentda Yo'lovchi vagonlarini ta'mirlash zavodining ochilishi kompaniya amalga oshirgan ilk yirik investisiya loyihasi bo'ldi. 2002- yilda bu zavod "Toshkent yo'lovchi vagonlarini ta'mirlash zavodi" OAJga aylantirildi. O'zbekistan Respublikasi hukumati bilan Yaponiyaning tashqi iqtisodiy hamkorlik jamg'armasi o'rtasida imzolangan kredit bitimining amalga oshirilishi natijasida shunday imkoniyat yuzaga keldi¹⁴. Kompaniya korxonalari O'zbekiston Respublikasining import o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish bo'yicha 40 dan ziyod sheriklar bilan faol hamkorlik kilmokda. 2000-2003 yillarda aksiyadorlik kompaniya korxonalari 300 dan ziyod mahsulotni ishlab chiqarishni yo'lga quydi, ilgari ularning 100 dan ortig'i xorijdan kellar edi. 2002- yilda bunday mahsulotlar 53 turda va jami 4 mlrd so'mlik mahsulot ishlab chiqarilgan bo'lsa, 2003- yili ularning turi 132 ga yetdi va bu 8,61 mlrd

"O'ztemiryo'lkonteyner" AJ funksiyalariga O'zbekiston temir yo'llarining konteyner parkini boshqarish, jumladan, ichki va xalqaro tashishlarda konteynerlarda yuk tashishni rejalashtirish masalalari kiradi. Kompaniya 2002-yilda tashkil etilgan. "O'ztemiryo'lkonteyner" AJ tizimida Respublika bo'ylab 20 dan ortiq logistika markazlari mavjud. "O'ztemiryo'lkonteyner" DK O'zbekiston Respublikasi Davlat mulk qo'mitasining 28.06.2002-yildagi buyrug'iga asosan OAJga aylantirilgan. Tashuvi va boshqa tegishli xizmatlarga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish maqsadida tashkil etilgan. "O'ztemiryo'lkonteyner" AJ xizmatlaridan iste'molchilar davlat va nodavlat tashkilotlari, yuridik va jismoniy shaxslar, shuningdek, qo'shma korxonalar, xorijiy kompaniya va firmalardir. Korxonaning asosiy vazifalariga asosan xizmatlarni o'z vaqtida bajarish va mijozlarni yuklash uchun xizmat ko'rsatadigan konteynerlar bilan ta'minlashdan iborat. <https://utk.uz/uz/page/about>. Murojaat qilingan sana.16.12.2025-yil.

¹² Bozor munosabatlariga o'tish sharoitida temir yo'llari davlat-aksiyadorlik kompaniyasi iqtisodiy samaradorligini oshirish / O'zbekiston iqtisodiy axborotnomasi, 2003-yil. №7, 20-bet.

¹³ O'zbekiston temir yo'lari. Китоб-альбом. Тошкент.: 2003. -Б. 65.

¹⁴ O'zbekiston temir yo'lari. Китоб-альбом. Тошкент.: 2003. -Б.72.

soʻm valyutani tejash imkonini bergan¹⁵. 2001- yilning 1 yanvar holatiga koʻra, Oʻzbekiston Respublikasi sanoat korxonalari balansida umumiy foydalanishdagi temir yoʻllarda yuk tashishda foydalanish mumkin boʻlgan 4925 ta yuk vagonlar mavjudligi keltirilgan. Sanoat korxonalari oʻziga tegishli vagonlarni xizmat koʻrsatish muddati tahlili shuni koʻrsatdiki, 1660 ta vagon meʼyoriy xizmat muddatiga yetgan. Ularning texnik holati tufayli hisobdan chiqarish va metall parchalarni topshirish kerak boʻlgan. Aksiyadorlik kompaniya qayta foydalanish hisobdan chiqarilgan qismlarni qayta tiklash texnologiyasini ishlab chiqdi. Korxonalarda vagon qismlarining yaroqliligini aniqlash uchun yetarli miqdorda maxsus diagnostik uskunalari mavjud. Aksiyadorlik kompaniya vagon parkini taʼmirlash, tashqaridan yangi ehtiyot qismlarni harid qilish uchun valyuta harajatlarini talab qilgan. Masalan, yangi avtomatik bogʻlovchining narxi oʻrtacha 200 dollariga yaqin, gʻildirak juft diski 280 dollar, yuk vagonining yon devori 375 dollar, bolster¹⁶ esa 390 dollarni tashkil etgan. Kompaniya imkoniyatlari har yili 1200 ta avtomatik mufta¹⁷, 2400 ta gʻildirak jufti, 600 ta havo tarqatuvchi va boshqalarni qayta foydalanish uchun taʼmirlash imkonini bergan. Korxona mutaxassislari tomonidan “Oʻzmetkombinat” ga murojaat qilib, Bekobod stansiyasiga kelgan metallolom boʻlgan vagonlar tasodifiy tekshirildi. Unga koʻra, Vtorchermet korxonasi Qoʻqon va Angrenga metallolomlar boʻlgan vagonlar joʻnatildi, ular orasida gʻildirak, yon va koʻtarma romlar¹⁸, gondol vagonlarining¹⁹ tushirish lyuklari va yopiq vagonlarning eshiklar boʻlgan. Aksiyadorlik kompaniya sanoat korxonalari vagonlarni inventarizatsiyadan chiqarishda dastlabki tasdiqlash tartibini belgilashni taklif qilgan. Yuqoridagilarni inobatga olib, aksiyadorlik kompaniyasi rahbariyati, balansida vagon parkiga ega boʻlgan tegishli vazirlik va idoralariga vagonlarni inventarizatsiyadan chiqarishni kompaniya bilan kelishish, taʼmirlanadigan qismlarni oldindan tayyorlab

¹⁵ Oʻzbekiston temir yoʻlari. Китоб-альбом. Тошкент.: 2003.- Б. 82.

¹⁶ Bolster- vagon kuzovining ostki qismida joylashgan va aravachaning pivot (aylanish oʻqi) qismini kuzov bilan tutashtiruvchi konstruktiv element. Qarang: U.S. Department of Transportation Federal Railroad Administration. Over-the-Road Testing of the Instrumented Tank Car-A Load Environment Study. Final Report May 2010. https://railroads.dot.gov/sites/fra.dot.gov/files/fra_net/114/DOT-FR-09-10enscofg3sept25.pdf. Murojaat qilinga sana. 18.02.2026-yil.

¹⁷ Avtomatik Mufta - bu operator aralashuvisiz ishlaydigan vallar yoki quvurlarni avtomatik ulash, ajratish mexanizmi. Texnologiyada bu koʻpincha elektromagnit debriyajlar, xavfsizlik muftalari yoki suv osti nasoslarini tez oʻrnatish uchun avtomatik quvur muftalari. <https://www.google.com/search>. Murojaat qilinga sana. 09.02.2016-yil.

¹⁸ Gʻildirak romlari (diskalar) — transport vositasi shinasini ushlab turuvchi va oʻqqa mahkamlanuvchi muhim qism. Ular avtomobil barqarorligi, boshqaruvchanligi va tashqi koʻrinishiga taʼsir qiladi. Asosiy turlari: poʻlat (mustahkam, arzon), quyma (alyuminiy, yengil, chiroyli) va soxta (eng mustahkam va yengil) diskalar. [https://www.google.com/search/?/](https://www.google.com/search?/) Murojlat qilingan sana. 09.02.2026-yil.

¹⁹ Gondol vagon-Gondola (shuningdek, gondol mashinasi sifatida ham tanilgan) -AQSh temir yoʻllari tomonidan quyma materiallarni tashish uchun moʻljallangan ochiq vagonlarni tasvirlash uchun ishlatiladigan atama. Yon tomonlari past boʻlganligi sababli, bu turdagi avtomashinalar poʻlat plitalar va boshqa ochiq yuklarni tashish uchun ham ishlatilishi mumkin. <https://cyclowiki.org/wiki>. Murojlat qilingan sana. 09.02.2026-yil.

qo'yilgan korxona tarkibiga o'tkazish, shuningdek, ta'mirlanadigan qismlarni oldindan yozib berishni so'ragan²⁰. Dalillardan ma'lumki, kompaniya yaroqlilik muddati tugagan yuk vagonlarni ta'mirlash, metallolom sifatida topshirilganlarni ham qayta ishlash hamda turli idoralardagi yuk vagonlarni ham nazorat qilish ishlarini amalga oshirgan. Bu bilan katta xajmdagi valyutani tejash va ishlab chiqarish sanoatini rivojlantirishga e'tibor qaratgan. Umuman olganda, 1991- yildan 2001- yilgacha bo'lgan davrda temir yo'l tizimida islohotlar amalga oshirildi. Bundan tashqari, temir yo'llar tizimida mahaliylashtirish dasturiga muvofiq import o'rnini qoplaydigan sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish iqtisodiy samaradorlikka olib keldi. Sanoat mahsulotlari sifati va sonining o'sishi esa eksport imkoniyatlarini kengaytirdi. Bu esa, yangi ish o'rinlari va valyuta jamg'arishni o'sishiga erishilgan. Uzoq yillardan buyon amalga oshirilgan modernizatsiya siyosati sohada o'z mevasini bera boshladi va Markaziy Osiyoda yagona bo'lgan temiryo'l sanoatiga asos solindi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bozor munosabatlariga o'tish sharoitida temir yo'llari davlat-aktsiyadorlik kompaniyasi iqtisodiy samaradorligini oshirish / O'zbekiston iqtisodiy axborotnomasi, 2003-yil. №7, 20-bet.
2. O'zbekiston temir yo'lari. Китоб-альбом. Тошкент.: 2003. -Б. 65.
3. O'zbekiston temir yo'lari. Китоб-альбом. Тошкент.: 2003. -Б.72.
4. O'zbekiston temir yo'lari. Китоб-альбом. Тошкент.: 2003.- Б. 82.
5. O'zbekistonda transport va aloqa. To'plam – Toshkent: 2024. – B. 73.
6. Gulmatov U. O'zbekiston Respublikasida transport siyosati (1991–2023-yillar). Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya – Toshkent: 2025. – B. 67–68.
7. O'zbekiston temir yo'llari. Kitob-albom – Toshkent: 2018. – B. 128, 130.

Joriy arxiv

1. O'z MA, M-92-fond, 1-ro'yxat, 1-ish, 8–12-varaqlar.
2. O'z MA, M-37-fond, 1-ro'yxat, 3361-ish, 13-varaq.
3. O'z MA, M-37-fond, 1-ro'yxat, 6146-ish, 222-varaq.

Davriy matbuot materiallari

1. Temir yo'lchi. 2002-yil 21-iyun.
2. Xalq so'zi. 2010-yil 5-iyun.
3. Temir yo'lchi. 2010-yil 19-avgust.
4. Xalq so'zi. 2010-yil 29-iyul.

²⁰ Ўз МА, М-37-фонд, 1-рўйхат, 6144-иш, 18-19-варақлар.

- 5.Xalq so‘zi. 2010-yil 13-mart.
- 6.Xalq so‘zi. 2013-yil 6-may.
- 7.Xalq so‘zi. 2014-yil 1-may.
- 8.Xalq so‘zi. 2012-yil 4-avgust.
- 9.Xalq so‘zi. 2015-yil 13-avgust.
- 10.Qishloq hayoti. 2015-yil 18-avgust.
- 11.Xalq so‘zi. 2013-yil 31-yanvar.
- 12.Xalq so‘zi. 2015-yil 25-avgust.
- 13.Temir yo‘lchi. 2017-yil 21-dekabr.
- 14.Xalq so‘zi. 2018-yil 31-avgust.